

SWITLO

Історія Ірини Бірюк: SWITLO об'єднує вчителів, стирає кордони між людьми та залишає найголовніше — людяність, співпрацю та зацікавленість у спільному результаті

Ірина Бірюк — директорка та вчителька англійської мови Шахтарської гімназії №3, що розташована всього за 20 кілометрів від лінії фронту на Дніпропетровщині. Гімназію, яка пережила значні трансформації в межах реформи Нової української школи та особливо через війну, вона очолює вже четвертий рік. Але навіть в умовах нестабільності, постійних повітряних тривог і загроз, Ірина зберігає спокій, оптимізм і віру в силу підтримки. Вона продовжує навчати дітей і розвивати професійну спільноту вчителів англійської мови у своїй громаді в межах проєкту SWITLO (Skills and Well-being In Teacher Learning Opportunities).

Початок повномасштабної війни змінив усе. І не лише для учнів.

Протягом занять Ірина почала нагадувати учням про право пити воду, виходити з класу за потреби, доїсти бутерброд, якщо не встиг. Ірина також провела навчання для всього педагогічного

“

Я не розуміла, як вчитель має працювати в такій реальності. Як відповідати за інших, коли сама ледве тримаєшся? Курс «Викладання та навчання у важкі часи» від Британської Ради повернув мене до реальності та змусив переосмислити підходи до роботи. Я усвідомила: спочатку — безпека і базові потреби дитини, а вже потім — навчання. Якщо дитина голодна, втомлена або налякана, вона просто не здатна сприймати знання

ІРИНА БІРЮК

колективу, незалежно від предметів, які вони викладають. Ідеї, які вона привезла, допомогли вчителям краще розуміти учнів, бути гнучкішими та уважнішими. Головне — щоб дитина відчувала, що її потреби важливі.

Якщо приєднатися до попередньої програми Ірину спонукали її власні потреби як викладачки, то долучитися до програми SWITLO і створити професійну спільноту вчителів її надихнула вже роль директорки. Два роки дистанційного навчання показали, що не тільки діти, але й педагоги потребують живого спілкування та підтримки. Крім того, під час війни перестали діяти методичні об'єднання, було просто не до того, вчителі працювали у дві зміни, а втома та невизначеність зростали щодня. Ірина заручилася підтримкою колег — директорів інших шкіл міста, подала заявку на участь у програмі та незабаром створила першу в Шахтарському професійну спільноту вчителів англійської мови. Вона об'єднала 11 педагогів з п'яти шкіл міста та одну вчительку з сусідньої громади.

На зустрічах спільноти обговорювали теми травми, агресивної поведінки, підтримки, а також актуальні робочі питання — від нормативної документації до нових вимог оцінювання. *«Яку б тему ми не підіймали, завжди знайдеться хтось, хто підтримає та розкаже історію з власного досвіду, а це дуже важливо. Ці історії нас об'єднали. По-перше, показали, як багато у нас спільного, а по-друге — продемонстрували в чому ми різні».* Цінність спільноти учасниці, за словами Ірини, відчувають у взаємопідтримці та взаєморозумінні, актуальних темах та методичній підтримці в плані професійного розвитку. Вони по-новому подивились на теми гендерної рівності, емоційного навчання та створення позитивного настрою на уроці, психологічні тригери, які можуть засмутити дитину.

«Я теж почала звертати на це увагу. Раніше наполягала на ввімкнених камерах під час уроку, а тепер прошу

“

Після повномасштабного вторгнення колективи в школах дуже змінились — в місто приїхало багато людей, переміщених осіб, з'явилися нові діти та нові викладачі. На зустрічах ми всі перезнайомилися і стали дуже близькими. Раніше заклади більше конкурували — за олімпіади, досягнення, учнів. Тепер ми перестали змагатися і перетворилися на спільноту. Такого щирого, теплого і неконкурентного спілкування до того не було

ІРИНА БІРЮК

тих, хто не хоче, включати їх лише на хвилину. Я розумію, що є багато внутрішньо переміщених дітей, які просто соромляться своїх нових умов проживання».

Окрему зустріч присвятили тому, як подолати труднощі поведінки підлітків. Ірина згадує, що та зустріч була невесела, складна, але група провела кропітку роботу і вже незабаром учасниці поділились першими результатами. *«Одна з вчительок нарешті знайшла підхід до новенького учня, який всією своєю поведінкою демонстрував, що йому нічого не треба і він не буде нічого робити. Вона йому запропонувала: «Ти нічого не роби, от тільки ці слова перепиши в зошит, і все». І поступово він почав працювати. Подібних історій було багато. Ми всі на власному досвіді переконалися, якщо міняється вчитель, то міняється і клас».*

SWITLO допомогло Ірині по-іншому подивитися не лише на методику викладання, але й на себе як вчительку та керівницю. Як директорка вона зрозуміла, що прагне, щоб у гімназії був не колектив, і не команда — а справжня спільнота. Ірина також відмічає, що вона стала більш відкритою, м'якшою, уважнішою до емоцій і потреб як колег, так і учнів. *«Я строга вчителька, і раніше була зациклена на результатах. SWITLO відкрило мені очі, та й не тільки мені, що результати важливі, але дитина — понад усе. Тепер перед тестами чи контрольними, щоб діти не стресували, я їм нагадую, що оцінюють не їх, а лише знання з певної теми, і показують, чому їм варто приділити більше уваги. Результат, звісно, важливий, але процес — ще важливіший. І найцікавіше, їхні результати тестів дійсно покращились. Аналогічні відгуки про зміну підходів я чула від багатьох учасниць спільноти».*

Підготовка до зустрічей стала поштовхом до саморозвитку Ірини: пошук матеріалів, вивчення нових тем, освоєння цифрових інструментів та штучного інтелекту. *«Коли ми зрозуміли, що деякі речі можна*

ІРИНА БІРЮК З КОЛЕГАМИ

зробити за 5 хвилин, у колег буквально горіли очі від бажання спробувати. Раніше я не вміла створювати книжки англійською, робити презентації за 2 хвилини, записувати відео уроків з першого дублю — цьому всьому я навчилась або готуючись до зустрічей, або безпосередньо у колег».

Ще один напрямок розвитку — власне англійська. «Ми, вчителі англійської, які не мають щоденної практики вживання мови поза школою. А її рівень швидко просідає, коли ти не користуєшся нею в повсякденному житті. На зустрічах ми говорили лише англійською, що суттєво розширило наш словниковий запас. Спершу всі боялися, а потім заговорили навіть ті, хто мовчав. Це дуже підняло впевненість».

Ірина переконана, що SWITLO було б корисним для всіх вчителів. Вона надихнула колегу по гімназії Ксенію пройти курси фасилітаторів і створити спільноту. Оскільки вчителі англійської вже приєдналися до спільноти, вона запросила всіх охочих. Відгукнулися 8 викладачів інших дисциплін і зараз рухаються за програмою SWITLO. Ще одна учасниця — Вікторія — також заснувала нову спільноту викладачів англійської на базі ліцею №5.

«Конкуренція стала здоровою, на засадах співпраці. Це як ланцюгова реакція: SWITLO поширюється далі, в інші школи. Після таких зустрічей вчителі виходять зарядженими та несуть це світло своїм учням».

Проєкт SWITLO вчить не тільки як створювати спільноти та підтримувати одне одного, він вчить впевненості в собі, що твоя думка важлива. Завдяки цьому Ірина наважилась подати заявку на участь в іншому проєкті Британської Ради — UK — Ukraine School Partnerships.

Для мене це стало логічним продовженням. SWITLO об'єднує вчителів, партнерства — дітей. Такі проєкти стирають кордони між людьми, і залишаються найголовніші цінності — людяність, співпраця та зацікавленість у спільному результаті. Класно, що я свого часу стрибнула в цей потяг. Впевнена, що так думають багато вчителів

ІРИНА БІРЮК

[Більше про програму за посиланням.](#)